

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวินิจฉัยเรื่อง “การใช้และความหมายของ kara กับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยค” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้และความหมายของ kara ที่อยู่ท้ายประโยค, การใช้และความหมายของ kedo ที่อยู่ท้ายประโยค รวมถึงศึกษาเปรียบเทียบการใช้และความหมายของ kara กับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยคจากมุมมองแนวคิดเรื่องวัจนกรรม (Speech act)

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาจากซีดีรวมบทสนทนาจริงในหนังสือภาษาผู้หญิงในที่ทำงาน 「女性のことば・職場編:Josei no kotoba-shokubahen」 ปี ค.ศ.1999 และหนังสือภาษาผู้ชายในที่ทำงาน 「男性のことば・職場編:Dansei no kotoba-shokubahen」 ปี ค.ศ. 2002 ซึ่งสถาบันวิจัยภาษาญี่ปุ่นปัจจุบัน 「現代日本語研究会 :Gendai nihongo kenkyuukai」 เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว โดยแบ่งเป็นข้อมูลตัวอย่างประโยคที่ลงท้ายด้วย kara 206 ประโยค และข้อมูลตัวอย่างประโยคที่ลงท้ายด้วย kedo 287 ประโยค รวมข้อมูลตัวอย่างประโยคทั้งสิ้น 493 ประโยค

ผลการศึกษากการใช้และความหมายของ kara กับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยคพบว่า ประโยคที่ลงท้ายด้วย kara และประโยคที่ลงท้ายด้วย kedo ปรากฏมากที่สุดในประเภทการกล่าวค้างไว้ 「言い残し:iinokoshi」 เช่นเดียวกัน แต่ประเภทรองลงมาของประโยคที่ลงท้ายด้วย kara คือประเภทการละ 「省略:shouryaku」 ในขณะที่ประเภทรองลงมาของประโยคที่ลงท้ายด้วย kedo คือประเภทการกล่าวจบ 「言い終わり:iowari」 ส่วนประเภทที่ปรากฏน้อยที่สุดของประโยคที่ลงท้ายด้วย kara คือการกล่าวจบ (iowari) ในขณะที่ประเภทที่ปรากฏน้อยที่สุดของประโยคที่ลงท้ายด้วย kedo คือประเภทการละ (shouryaku)

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากความเกี่ยวข้องกับวิธีการใช้คำช่วยที่เป็นคำสันธาน 「接続助詞: Setsuzoku joshi」 แล้วพบว่าประโยคที่ลงท้ายด้วย kara ปรากฏมากที่สุดในวิธีการใช้คำช่วยที่เป็นคำสันธานแบบแสดงเหตุผล (แสดงเหตุผลของการกระทำ) รองลงมาก็คือวิธีการใช้คำช่วยที่เป็นคำสันธานแบบไม่แสดงเหตุผล (แสดงสาเหตุของการตัดสินใจ) ส่วนวิธีการใช้คำช่วยที่เป็นคำสันธานแบบแสดงเป็นคำช่วยท้ายประโยคพบว่าเป็นประเภทที่ปรากฏน้อยที่สุด ส่วนประโยคที่ลงท้ายด้วย kedo ปรากฏมากที่สุด 3 ลำดับแรกในวิธีการใช้คำช่วยที่เป็นคำสันธานแบบแสดงความขัดแย้ง แสดงเป็นคำช่วยท้ายประโยคและแสดงการชี้แนะข้อมูล รองลงมาก็คือวิธีการใช้คำช่วยที่เป็นคำสันธานแบบแสดงการเสนอหัวข้อสนทนา แสดงการแทรก

ข้อมูลเสริม และแสดงการเสนอความคิดเห็น ส่วนวิธีการใช้คำช่วยที่เป็นคำสันธานแบบแสดงการเปรียบเทียบ แสดงการเกริ่นนำและแสดงการเรียงลำดับถือเป็นรูปแบบที่ปรากฏน้อยที่สุด

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณา kara กับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยคตามแนวคิดเรื่องวัจนกรรม พบว่าในระดับของวัจนกรรม การใช้ kara กับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยคปรากฏอยู่ในระดับสื่อความมากที่สุด รองลงมาได้แก่ระดับปฏิบัติโดยอ้อม และระดับปฏิบัติโดยตรงถือเป็นระดับที่ปรากฏน้อยที่สุด แต่ไม่ปรากฏในระดับบังเกิดผลแต่อย่างใด ส่วนในประเภทของวัจนกรรม ความหมายของ kara ที่อยู่ท้ายประโยคปรากฏอยู่ในประเภทกล่าวความจริงมากที่สุด รองลงมาได้แก่ประเภทกล่าวแสดงออก และประเภทกล่าวชี้้นำถือเป็นระดับที่ปรากฏน้อยที่สุด ในขณะที่ kedo ที่อยู่ท้ายประโยคปรากฏอยู่ในประเภทกล่าวความจริงมากที่สุดเช่นกัน แต่รองลงมาได้แก่ประเภทกล่าวชี้้นำ และประเภทกล่าวแสดงออกถือเป็นระดับที่ปรากฏน้อยที่สุด แต่ไม่ปรากฏในประเภทกล่าวผูกพันและประเภทกล่าวประกาศแต่อย่างใด

สำหรับผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้และความหมายของ kara กับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยค พบว่าในระดับสื่อความ ประเภทกล่าวความจริงและประเภทกล่าวแสดงออก การใช้และความหมายของ kara กับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยคปรากฏอยู่ในการบอกกล่าวและการแสดงความรู้สึกมากที่สุดเหมือนกัน แต่รองลงมาของ kara ที่อยู่ท้ายประโยคคือการแสดงความคิดเห็น ส่วนรองลงมาของ kedo ที่อยู่ท้ายประโยคคือการแสดงความรู้สึกแบบเป็นนัยยะและการแสดงความคิดเห็นแบบเป็นนัยยะ ส่วนในระดับปฏิบัติ (โดยตรง) ประเภทกล่าวชี้นำนั้นการใช้และความหมายของ kara กับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยคมีเพียงการถามคำถามเท่านั้นที่เหมือนกัน ส่วนการสั่งหรือบอกให้ทำจะปรากฏใน kara ที่อยู่ท้ายประโยค ในขณะที่การถามถึงความคิดเห็น การขอร้องและการแนะนำจะปรากฏใน kedo ที่อยู่ท้ายประโยคเท่านั้น สำหรับในระดับปฏิบัติ (โดยอ้อม) ประเภทกล่าวชี้นำนั้น การใช้และความหมายของ kara กับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยคสามารถปรากฏในการแนะนำ การขอร้อง การขอคำยืนยันและการชักชวนได้เหมือนกัน แต่ส่วนที่ต่างกันก็คือ การแนะนำและการชักชวนมีจำนวนที่ปรากฏใน kara ที่อยู่ท้ายประโยคมากกว่า kedo ที่อยู่ท้ายประโยค ในขณะที่การขอร้องมีจำนวนที่ปรากฏใน kedo ที่อยู่ท้ายประโยค มากกว่า kara ที่อยู่ท้ายประโยค และการขอคำยืนยันมีจำนวนที่ปรากฏใน kara ที่อยู่ท้ายประโยค เท่ากับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยค นอกจากนี้ การสั่งหรือบอกให้ทำและการเตือนจะปรากฏเฉพาะใน kara ที่อยู่ท้ายประโยคเท่านั้น ตรงกันข้ามกับการถามคำถาม การถามถึงการตัดสินใจ การถามถึงความคิดเห็น การขออนุญาต การให้อนุญาตและการเปิดประเด็นใหม่จะปรากฏเฉพาะใน kedo ที่อยู่ท้ายประโยคเท่านั้นเหมือนกัน

สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจอธิบายได้ว่า แม้การใช้และความหมายของ kara กับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยคเหมือนกันในเชิงปริมาณ แต่ในเชิงคุณลักษณะแล้วมีความแตกต่างกัน ในบางสถานการณ์อาจใช้ได้ทั้ง kara กับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยค แต่ในบางสถานการณ์อาจใช้ได้เฉพาะ kara ที่อยู่ท้ายประโยคหรือ kedo ที่อยู่ท้ายประโยคเท่านั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเหมาะสมในขณะนั้นด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่าควรมีการศึกษาการใช้และความหมายของ kara กับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยคในมุมมองอื่น ๆ เช่น สถานภาพระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง เพื่อให้สามารถเข้าใจการใช้และความหมายของ kara กับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยคได้ดียิ่ง ๆ ขึ้นต่อไป

นอกจากนี้ ผู้วิจัยคิดว่าควรมีการนำผลการศึกษาที่ได้ในครั้งนี้นำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยเฉพาะวิชาสนทนา โดยใช้เป็นคำอธิบายเพิ่มเติมในตำราเรียน ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะคำอธิบายเกี่ยวกับการใช้และความหมายของ kara กับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยคไว้โดยสังเขป ดังต่อไปนี้

1. การใช้และความหมายของ kara ที่อยู่ท้ายประโยค

kara ที่อยู่ท้ายประโยคใช้แสดงข้อมูลที่ผู้พูดต้องการกล่าวเสริม ซึ่งข้อมูลนั้นอาจเป็นข้อเท็จจริงหรือความรู้สึกนึกคิดของผู้พูดก็ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังเข้าใจง่ายขึ้นหรือต้องการให้ผู้ฟังยอมรับการกระทำหรือการตัดสินใจของผู้พูด นอกจากนี้ ยังรวมถึงกรณีที่ผู้พูดต้องการเรียกร้องการกระทำบางอย่างจากผู้ฟัง ซึ่งจะปรากฏในสถานการณ์การสั่งหรือบอกให้ทำ, การแนะนำ, การเตือน, การขอร้อง, การชักชวนและการขอคำยืนยัน ดังตัวอย่างประโยคที่ 1

(1) A : 「ぼく、やりますよ。こういう仕事に慣れていきますから。」

A: "boku, yarimasu yo. kouiu shigoto ni narete imasu kara."

A: "ผมช่วยทำนะ งานแบบนี้ผมชินแล้วละ"

B : 「ええ、御親切にどうも。でも一人でやった方が自分の練習になりますから。」

B: "ee, goshinsetsu ni doumo. demo hitori de yatta hou ga jibun no renshuu ni narimasu kara."

B: "ค่ะ ขอบคุณมากค่ะสำหรับความกรุณา แต่ฉันขอทำเองดีกว่า จะได้ฝึกฝนตัวเองไปในตัว"

(Haruo Aoki & Shigeo Okamoto, 1988)

จากตัวอย่างประโยค จะเห็นว่า A ต้องการช่วยงาน B จึงหยิบยกประโยคที่ว่า "งานแบบนี้ผมชินแล้วละ" ขึ้นมา เพื่อให้ B ยอมรับความช่วยเหลือของ A ส่วน B อยากทำงานด้วย

ตัวเอง จึงหยิบยกประโยคที่ว่า “แต่ฉันขอทำเองดีกว่า จะได้ฝึกฝนตัวเองไปในตัว” ขึ้นมา เพื่อ
 ปฏิเสธความช่วยเหลือจาก A

2. การใช้และความหมายของ kedo ที่อยู่ท้ายประโยค

kedo ที่อยู่ท้ายประโยคใช้แสดงข้อมูลให้ผู้พูดต้องการสื่อแบบอ้อม ๆ ทำให้ข้อมูลที่ปรากฏมีลักษณะเป็นการบรรยายสถานการณ์หรือความรู้สึกนึกคิดของผู้พูด ทั้งนี้ เนื่องจากผู้พูดไม่ต้องการเสียมารยาทกับผู้ฟัง จึงให้ผู้ฟังคาดเดาสิ่งที่ผู้พูดต้องการจะสื่อด้วยตัวเอง ซึ่งจะปรากฏในสถานการณ์การเปิดประเด็นใหม่, การถามคำถาม, การขอร้อง, การขออนุญาต, การให้อনุญาต, การแนะนำ, การชักชวนและการขอคำยืนยัน ดังตัวอย่างประโยคที่ 2

(2) A : 「今晚、映画でも見に行かない？」

A: “konban, eiga demo mi ni ikanai ?”

A: “คืนนี้ไปดูหนังกันมั๊ย?”

B : 「うん、でも、明日数字の試験があるから、今日は勉強しなくちゃいけないんだ。週末ならいけるけど。」

B: “un, demo, ashita suuji no shiken ga aru kara, kyou wa benkyou shi nakucha ikenai'n da. shuumatsu nara ikeru kedo.”

B: “อืม แต่ว่าพรุ่งนี้ฉันมีสอบเลข วันนี้ก็เลยต้องอ่านหนังสือ ถ้าเป็นสุดสัปดาห์ล่ะก็ ฉันไปได้นะ”

(Haruo Aoki & Shigeko Okamoto, 1988)

จากตัวอย่างประโยค จะเห็นว่า B ต้องการปฏิเสธคำชวนของ A แต่ไม่ได้กล่าวออกมาโดยตรง เพียงแต่อธิบายสถานการณ์ให้ฟังและบอกถึงช่วงเวลาที่สามารไปได้ว่า “ถ้าเป็นสุดสัปดาห์ล่ะก็ ฉันไปได้นะ” แทน

คำอธิบายดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสังเกตและฝึกฝนการใช้ kara กับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยคในสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่มากก็น้อย ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างทักษะในการแยกแยะความเหมือนและความต่างระหว่างการใช้และความหมายของ kara กับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยคได้เป็นอย่างดี รวมทั้ง ทำให้ผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารกับชาวญี่ปุ่นได้อย่างราบรื่นและเป็นธรรมชาติมากขึ้น เนื่องจากเข้าใจการใช้และความหมายของ kara กับ kedo ที่อยู่ท้ายประโยคได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้วนั่นเอง